

הדברים והפעולות אשר הם מביאים אל
הזלחה הם מצות התורה,
שבזולתם היה נשאר בכח כמו שיתבאר עוד.
והם הם כמו החבל שמעלין את האדם מבדו
התחתיות, הוא העולם השפל, אל עולם
העליון להושיב אותו עם המלך ה' צבאות
עין בעין, וכמו שיתבאר ענין זה, כי המצות
הם ציוף האדם מן הגשמי עד שאין האדם
טבעי חמרי בעל הויה והפסד כמו שהם
הדברים הטבעיים החומרים, כי כל המצות
מחייב אותם השכל שכך וכך יעשה, וכאשר
האדם עושה המצוה שהשכל מחייב הרי בזה
יוצאה נפשו מן הטבע החמרי ורבה
בשכלי, כי השכל האלהי מחייב המצוה, והוא
ציוף וזיוך נפשו כמו שיתבאר.
ומספר המצות שבהם נפשו יוצאה מאפלה
לאורה, כמו שאמרנו ו"ל בסוף מכות
(כג, כ) דרש רבי שמלאי תרי"ג מצות נתנו
לו למשה שס"ה ל"ת כמנין ימות התנ"ה
רמ"ח עשה כמנין אבריו של אדם, אמר רב
המונא מאי קראה תורה זוהי לנו משה מורשה

(דברים לג, ה) תורה בגימטריא הכי הוי תורה
שית מאה וחד סרי הוי אנכי ולא יהיה לך
מפי הגבורה שמענוס, ע"כ. ואין ספק שאין
מספרם ומנינם של המצות האלהיות [נדון]
במקרה כי אין מקרה לכמו דברים אלו
האלהיים, ועוד שלא תלה המספר במקרה
קרה רק שאמר על מצות לא תעשה שהם
כמנין ימות החמה, ומספר מצות עשה
כמספר אבריו של אדם, ומה ענינם לדברים
אלו.

דע כאשר רצה השם יתברך לזכות את האדם
שיקנה הנצחיות על ידי מצות האלהיות
אי אפשר שיקנה אותו רק על ידי שני מיני
מצות, החלק האחד שלא יהיה משנה את
מציאותו אשר נברא עליו, כי אם משנה את
מציאותו אשר נברא עליו הרי יש לו שני
מה שהוא ראוי למציאות האדם ויבא הפסד
למציאותו, ואלו הם מצות לא תעשה, שכל
אלו המצות הם שלא יצא האדם מן מה
שהוא ראוי אל מציאותו כבעלת איסור וגול
וגניבה וזיוצא בהם מן המצות, אף כי אנתנו
לא נדע טעם המצות מכל מקום נדע בהם
שכל מצות לא תעשה הם יציאה מן הנושר
המציאות מה שהשכל מחייב, והיציאה מן
היושר המציאות הוא הפסד ואבוד אליו.

החלק השני הם מצות עשה, שכבר אמרנו
כי אין האדם במודיגתו האחרונה
האלהית וכאלו הוא בכח בלבד וצריך שיקנה
השלימות בפעל על ידי המצות האלהיות,
וכמו שזכתבאר לך למעלה בפרקים הקודמים
שאף אם האדם קונה העולם הזה הטבעי
החמרי לא קנה עולם הבא שאינו גשמי כי
אם על ידי הפעולות האלהיות ועל ידם יזכה
לעולם הנבדל.

ולפיכך כאשר נתן השם יתברך תורה
לישראל, אשר ישראל נחשבו כל
המציאות כמו שהחמה והאדם הם כל
המציאות, נתן להם שס"ה מצות לא תעשה
כמספר ימות החמה שהיא שמירת סדר
המציאות, כי מאחר שסדר המציאות בכללו
הוא על ידי מספר שס"ה שהם מספר ימות
החמה נתן לישראל גם כן מספר שס"ה לא
תעשה ועל ידם שמירת הסדר, וכשמירת
מצות לא תעשה אין יציאה מן הסדר. ונתן
להם עוד רמ"ח מצות עשה שהם קנין מעשה
שעל ידם קונה מעלה ושלימות כנגד חלק
המציאות השני שהוא האדם, שנמצא באדם
קנין מעלה שלא תמצא בחלק הראשון שאין
בו קנין כלל רק נשאר על מה שנברא עליו,
האדם בלבד יש בו קנין מעלה, והאברים
של אדם הם שלימות צורת האדם. כי אל
החשוב כמו שחשבו קצת בני אדם, והם
הרופאים, כי האברים של אדם הם טבעיים
כמו שאר בעלי חיים, כי אין הדבר כך כלל
כי רופאי אליל המה לא ידעו באמת תאר

האדם ואבריו שכולו אלהי, ולפיכך האברים
שלו הם שלימות האדם ועל ידי אבריו שהם
רמ"ח נברא בעלם האלהים.

ובמדרש (וזה היא וישלח ק"ג, ב) אמרו כי
רמ"ח מצות עשה נתן ה' יתברך
לישראל נגד אבריו של אדם ושס"ה מצות
לא תעשה נגד שס"ה גידיו באדם, וגם
המדרש הזה פירושו כך, רק המדרש הזה
נותן הכל באדם, כי האדם הזה יש בו דבר
נבדל אלהי ודבר שהוא בלתי נבדל הוא
הגוף, ולפיכך אמר שנתן רמ"ח מצות עשה
המשלימים את האדם נגד אבריו של אדם
כי האברים הם צורתו שצורתו צלם אלהים
נבדל כמו שהתבאר למעלה, וכנגד זה נתן
לו רמ"ח מצות עשה המשלימים האדם, ונתן
לו שס"ה מצות לא תעשה נגד גידיו שלו,
שהגידיו אינם צורתו של אדם אבל הם נותנים
קיום לגוף האדם עד שהוא מקיים מכלי
שינוי, ולפיכך הם שס"ה מצות לא תעשה
שלא יצא האדם מצד גופו מן הסדר הראוי
ואין זה שלימות האדם.

ואין חלוק בין רבי שמלאי ובין זה המדרש,
רק כי לדעת רבי שמלאי כל המציאות
נחשב אחד וכל העולם נחשב כמו החומר
אל אדם, והאדם הוא שלמות וצורת כל
המציאות, ולפיכך התורה היא נגד השמש
האדם. ולדעת המדרש האדם מציאות נבדל
לעצמו שקול נגד הכל, ולכן שס"ה לא תעשה
רמ"ח עשה הכל נגד האדם.